

RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 1191/69

af 26. juni 1969

om medlemsstaternes fremgangsmåde med hensyn til de med begrebet offentlig tjeneste forbundne forpligtelser inden for sektoren for transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artiklerne 75 og 94,

under henvisning til Rådets beslutning af 13. maj 1965 om harmonisering af visse bestemmelser, der har indvirkning på konkurrencen inden for jernbane-, landevejs- og vandvejstrafikken¹⁾,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det europæiske Parlament²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Et mål for den fælles transportpolitik er fjernelsen af de forskelle, der opstår ved, at medlemsstaterne pålægger transportvirksomhederne forpligtelser, der er forbundet med begrebet offentlig tjeneste; disse forskelle kan føre til en betydelig fordrejning af konkurrencevilkårene;

det er derfor nødvendigt at ophæve de i denne forordning definerede forpligtelser til offentlig tjeneste; i visse tilfælde må de dog opretholdes for at sikre en tilstrækkelig trafikbetjening; en sådan trafikbetjening skal bedømmes efter udbud og efterspørgsel i trafikken og samfundets behov;

foranstaltningerne til ophævelse af forpligtelserne omfatter ikke de befordringsvederlag og -vilkår, som er pålagt virksomhederne inden for personbefordringen i en eller flere bestemte sociale grupper interesse;

med hensyn til anvendelsen af disse foranstaltninger må det fastlægges, hvilke forpligtelser til offentlig tjeneste der falder ind under denne forordning; disse forpligtelser omfatter driftspligt, befordringspligt og tarifpligt;

det skal overlades medlemsstaterne på eget initiativ at træffe foranstaltninger til ophævelse eller opretholdelse af forpligtelser til offentlig tjeneste; da disse forpligtelser imidlertid kan medføre byrder for transportvirksomhederne, skal disse kunne ansøge medlemsstaternes kompetente myndigheder om ophævelse;

det skal bestemmes, at transportvirksomhederne kun kan ansøge om ophævelse af forpligtelser til offentlig tjeneste, hvis der af disse forpligtelser opstår økonomiske ulemper for dem, som konstateres efter de i denne forordning fastlagte fælles metoder;

for at forbedre driften skal transportvirksomhederne have mulighed for i deres ansøgning at foreslå anvendelse af en anden transportteknik, som er bedre tilpasset trafikken;

hvis medlemsstaternes kompetente myndigheder bestemmer, at forpligtelser til offentlig tjeneste opretholdes, skal de til deres afgørelse kunne knytte betingelser, som er egnede til at forbedre udbyttet af den aktuelle ydelse; det er endvidere nødvendigt, at de kompetente myndigheder til sikring af en tilstrækkelig trafikbetjening kan beslutte, at der skal etableres en erstatningsbefordring, når de bestemmer, at en forpligtelse til offentlig tjeneste skal ophæves;

for at kunne tage hensyn til alle medlemsstaters interesser må der indføres en fremgangsmåde inden for Fællesskabet for de tilfælde, i hvilke ophævelsen af en drifts- eller befordringspligt kunne berøre en anden medlemsstats interesser væsentligt;

for at behandlingen af virksomhedernes ansøgninger om ophævelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste kan gennemføres på passende måde, skal der fastsættes frister for henholdsvis indgivelsen af disse ansøgninger og for medlemsstaternes behandling af dem;

¹⁾ EFT nr. 88 af 24.5.1965, s. 1500/65.

²⁾ EFT nr. C 27 af 28.3.1968, s. 18.

³⁾ EFT nr. C 49 af 17.5.1968, s. 15.

i medfør af artikel 5 i Rådets beslutning af 13. maj 1965 om harmonisering af visse forskrifter, der har indvirkning på konkurrencen inden for jernbane-, landevejs- og vandvejstrafikken, er en af de kompetente myndigheder besluttet opretholdelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, som defineret i denne forordning, forbundet med påbud om at udligne de byrder, der opstår heraf for transportvirksomhederne;

for transportvirksomhederne må retten til udligning af byrderne opstå, så snart medlemsstaterne har besluttet at opretholde en forpligtelse til offentlig tjeneste; på grund af systemet med de årlige budgetter kan denne ret i den første tid af denne forordnings anvendelse dog ikke opstå før 1. januar 1971; dette tidspunkt kan udskydes i forbindelse med eventuelle forlængelser af fristerne for behandlingen af transportvirksomhedernes ansøgninger;

artikel 6 i Rådets beslutning af 13. maj 1965 om harmonisering af visse forskrifter, der har indvirkning på konkurrencen inden for jernbane-, landevejs- og vandvejstrafikken, fastsætter i øvrigt, at medlemsstaterne skal udligne de byrder for transportvirksomhederne, som opstår ved, at der i personbefordringen er pålagt dem anvendelse af befordringsvederlag og -vilkår i enkelte sociale grupper interesse; denne udligning skal ydes fra 1. januar 1971; dette tidspunkt kan, når der er særlige vanskeligheder i en medlemsstat, udskydes et år efter en fællesskabsfremgangsmåde;

de byrder, der opstår for transportvirksomhederne ved opretholdelse af forpligtelser til offentlig tjeneste, skal kompenseres efter fælles metoder; ved fastsættelsen af denne kompensation skal der tages hensyn til, hvilke virkninger en ophævelse af forpligtelsen ville få på virksomhedens drift;

det er nødvendigt også at anvende denne forordning på hvert nyt tilfælde af forpligtelser til offentlig tjeneste, som er defineret i denne forordning, og som pålægges en transportvirksomhed;

da de udligningsydelse, som følger af anvendelsen af denne forordning, ydes af medlemsstaterne efter fælles, i denne forordning fastlagte metoder, bør fremgangsmåden med forudgående underretning i henhold til artikel 93, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab ikke anvendes på disse udligningsydelse;

Kommissionen bør fra medlemsstaterne kunne få alle formålstjenlige oplysninger vedrørende anvendelsen af denne forordning;

for at Rådet kan undersøge situationen i hver medlemsstat med hensyn til gennemførelsen af denne forordning, forelægger Kommissionen Rådet en beretning herom inden 31. december 1972;

der må drages omsorg for, at medlemsstaterne giver transportvirksomhederne mulighed for med egnede midler at

gøres deres interesser gældende med hensyn til de særlige beslutninger, som medlemsstaterne træffer til gennemførelsen af denne forordning;

denne forordning gælder indtil videre for medlemsstaternes seks statsejede jernbaneselskabers jernbanetransportvirksomhed og, for så vidt angår de øvrige transportgrene for de virksomheder, som ikke hovedsagelig udfører befordringer af lokal eller regional karakter: derfor skal Rådet inden for tre år efter denne forordnings ikrafttræden træffe afgørelse om de foranstaltninger, som skal tages med hensyn til forpligtelser til offentlig tjeneste for de transportydelser, der ikke falder ind under denne forordning.

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

AFDELING I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

1. Medlemsstaterne ophæver de jernbane-, landevejs- og vandvejstrafik påbudte og i denne forordning definerede forpligtelser, som er forbundet med begrebet offentlig tjeneste.
2. Forpligtelserne kan dog opretholdes i det omfang, de er nødvendige til sikring af en tilstrækkelig trafikbetjening.
3. Med hensyn til personbefordring finder stk. 1 ikke anvendelse på befordringsvederlag og -vilkår, som en medlemsstat har pålagt i en eller flere sociale grupper interesse.
4. De byrder, der opstår for transportvirksomhederne ved opretholdelsen af forpligtelser i henhold til stk. 2 og ved anvendelsen af befordringsvederlag og -vilkår i henhold til stk. 3, skal kompenseres efter de i denne forordning fastsatte fælles metoder.

Artikel 2

1. Ved forpligtelser til offentlig tjeneste forstås forpligtelser, som transportvirksomheden ikke ville påtage sig i egen forretningsmæssig interesse eller i hvert fald ikke i samme omfang og ikke på samme betingelser.
2. Ved forpligtelser til offentlig tjeneste efter stk. 1 forstås driftspligt, befordringspligt og tarifpligt.
3. Ved driftspligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til, for så vidt angår de strækninger eller anlæg, hvis drift er overdraget dem ved koncession eller tilsvarende tilladelse, at træffe alle for-

anstaltninger til sikring af en trafikbetjening, som opfylder fastsatte normer for kontinuitet, regelmæssighed og kapacitet. Indbefattet er også forpligtelsen til at opretholde supplerende betjening samt forpligtelsen til at holde strækninger, materiel – for så vidt som det er overtalligt på det samlede strækingsnet – og anlæg i god stand efter indstilling af transporttjenester.

4. Ved befordringspligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til at påtage sig samt udføre alle person- eller godsbefordringer mod bestemte befordringsvederlag og på bestemte befordringsvilkår.

5. Ved tarifpligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til at anvende af myndighederne fastsatte eller godkendte, med virksomhedens forretningsmæssige interesse uforenelige vederlag, som især forekommer ved bestemte grupper af rejsende, bestemte godsarter eller bestemte forbindelser på grund af påbud om eller afslag på ændring af særlige tarifmæssige foranstaltninger.

Bestemmelserne i foregående afsnit gælder hverken for forpligtelser, som for al erhvervsmæssig virksomhed følger af almindelige prispolitiske foranstaltninger, eller for forpligtelser, der følger af foranstaltninger, som med henblik på organisationen af transportmarkedet eller en del af transportmarkedet træffes med hensyn til de almindelige befordringsvederlag og -vilkår.

AFDELING II

Fælles principper for ophævelse eller opretholdelse af forpligtelser til offentlig tjeneste

Artikel 3

1. Såfremt medlemsstaternes kompetente myndigheder fastsætter en fuldstændig eller delvis opretholdelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, og flere løsninger på ensartede betingelser ville kunne sikre en tilstrækkelig trafikbetjening, vælger de kompetente myndigheder den løsning, som medfører de laveste omkostninger for samfundet.

2. Den tilstrækkelige trafikbetjening skal bedømmes ud fra følgende kriterier:

- a) den offentlige interesse,
- b) muligheden for at anvende anden transportteknik og dennes egnethed til at tilfredsstille de pågældende trafikbehov,
- c) de befordringsvederlag og -vilkår, som kan tilbydes transportforbrugerne.

Artikel 4

1. Det er overladt transportvirksomhederne at anmode medlemsstaternes kompetente myndigheder om fuldstændig eller delvis ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, såfremt der opstår økonomiske ulemper for dem på grund af denne forpligtelse.

2. Transportvirksomhederne kan i deres ansøgninger foreslå at erstatte den for øjeblikket benyttede transportteknik med en anden. Transportvirksomhederne beregner i henhold til artikel 5, hvorledes deres økonomiske stilling ville kunne forbedres ved besparelser.

Artikel 5

1. En drifts- eller befordringspligt medfører økonomiske ulemper, når den formindskelse af byrderne, som kan opnås gennem en fuldstændig eller delvis ophævelse af denne forpligtelse til en ydelse eller til en samlet mængde af ydelser, som er undergivet denne forpligtelse, er større end den ved denne ophævelse forårsagede indtægtsnedgang.

De økonomiske ulemper beregnes på grundlag af en eventuelt ajourført opgørelse over de årlige økonomiske ulemper, der fremkommer som forskellen mellem formindskelsen af de årlige byrder og den forringelse af de årlige indtægter, som er en følge af forpligtelsens ophævelse.

Udstrækker drifts- eller befordringspligten sig til en eller flere arter af person- eller godsbefordring på et trafiknet eller en betydelig del af et trafiknet, foretages ansættelsen af de omkostninger, som kunne bortfalde ved en ophævelse af forpligtelsen, ved at fordele de totalomkostninger, der opstår for virksomheden i forbindelse med dens transportaktivitet på de forskellige trafik kategorier.

De økonomiske ulemper svarer i så fald til forskellen mellem de omkostninger, som skal belaste den del af virksomhedens drift, der berøres af forpligtelsen til offentlig tjeneste, og de tilsvarende indtægter.

De økonomiske ulemper opgøres under hensyntagen til forpligtelsens virkninger på virksomhedens samlede drift.

2. En tarifpligt medfører økonomiske ulemper, når forskellen mellem indtægterne og byrderne for den forpligtelsen undergivne trafik er ringere end forskellen mellem trafikens indtægter og byrder, der under hensyntagen til omkostningerne ved de forpligtelsen undergivne ydelser samt til markedssituationen ville fremkomme ved forretningsmæssig drift.

Artikel 6

1. Transportvirksomhederne indgiver ansøgninger i henhold til artikel 4 til medlemsstaternes kompetente myndigheder inden et år efter denne forordnings ikrafttræden.

Transportvirksomhederne kan også indgive ansøgninger efter udløbet af den ovenfor fastsatte frist, hvis de konstaterer, at forudsætningerne i artikel 4, stk. 1, er opfyldte.

2. Beslutningerne om en tidsbegrænset fuldstændig eller delvis opretholdelse eller ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste fastsætter ydelse af en kompensation for de derved opståede byrder, og denne beregnes efter de fælles metoder i artiklerne 10 – 13.

3. Medlemsstaternes kompetente myndigheder træffer afgørelse om drifts- eller befordringspligter inden et år og om tariffpligter inden seks måneder fra ansøgningens dato.

Retten om kompensation opstår den dag, hvor de kompetente myndigheder træffer afgørelse, dog tidligst 1. januar 1971.

4. Medlemsstaternes kompetente myndigheder kan imidlertid forlænge fristen i stk. 3, første afsnit, dog længst indtil 1. januar 1972, såfremt de anser dette for nødvendigt på grund af antallet og betydningen af de af de enkelte virksomheder indgivne ansøgninger. Retten til kompensation opstår i så fald på dette tidspunkt.

Vil medlemsstaternes kompetente myndigheder anvende denne mulighed, underretter de de pågældende virksomheder herom inden seks måneder efter ansøgningernes indgivelse.

Befinder en medlemsstat sig i særlige vanskeligheder, kan Rådet på dennes anmodning og på forslag af Kommissionen bemyndige den til at forlænge fristen i første afsnit indtil 1. januar 1973.

5. Har de kompetente myndigheder ikke truffet nogen beslutning inden for de fastsatte frister, er den forpligtelse, om hvis ophævelse der er blevet ansøgt i henhold til artikel 4, stk. 1, ophævet.

6. Rådet undersøger på grundlag af en beretning, som Kommissionen skal forelægge inden 31. december 1972, forholdene i de enkelte medlemsstater med hensyn til gennemførelsen af denne forordning.

Artikel 7

1. Der kan til beslutningen om opretholdelsen knyttes vilkår, der er bestemt til at forbedre udbyttet af de af forpligtelsen omfattede ydelser.

2. Beslutningen om ophævelse kan bestemme, at der skal etableres en erstatningstrafik. I dette tilfælde får ophævelsen tidligst virkning på det tidspunkt, på hvilket erstatningstrafikken er etableret.

Artikel 8

1. Inden foranstaltningerne om ophævelse af drifts- el-

ler befordringspligter, som en medlemsstat påtænker at træffe for ruter eller transporttjenester, der kan berøre handelen eller trafikken mellem medlemsstater, bringes til udførelse, underretter den Kommissionen derom. Medlemsstaten underretter de andre medlemsstater herom.

2. Såfremt Kommissionen anser det for formålstjenligt, eller hvis en medlemsstat anmoder derom, rådfører den sig med medlemsstaterne om de påtænkte foranstaltninger.

3. Kommissionen retter til enhver berørt medlemsstat en udtalelse eller henstilling inden to måneder efter modtagelsen af den meddelelse, der er nævnt i stk. 1.

AFDELING III

Anvendelse af befordringsvederlag og -vilkår inden for personbefordringen, som er pålagt i en eller flere sociale gruppers interesse.

Artikel 9

1. Størrelsen af kompensationen for byrder, som opstår for virksomhederne i personbefordringen ved anvendelsen af befordringsvederlag og -vilkår, som er pålagt dem i en eller flere bestemte sociale gruppers interesse, beregnes efter de fælles metoder i artiklerne 11–13.

2. Kompensationen skal ydes fra 1. januar 1971.

Befinder en medlemsstat sig i særlige vanskeligheder, kan Rådet på dennes anmodning og på forslag af Kommissionen bemyndige den til at udskyde dette tidspunkt til 1. januar 1972.

3. Ansøgningerne om kompensation fremsættes, over for medlemsstaternes kompetente myndigheder.

AFDELING IV

Fælles kompensationsmetoder

Artikel 10

1. Størrelsen af kompensationen i henhold til artikel 6 svarer i tilfælde af en drifts- eller befordringspligt til forskellen mellem formindskelsen af byrderne og formindskelsen af indtægterne for virksomheder ved en fuldstændig eller delvis ophævelse af forpligtelsen i det pågældende tidsrum.

Såfremt de økonomiske ulemper beregnes ved at fordele de totalomkostninger, som opstår for virksomheden ved dens trafikale drift, på de enkelte dele af denne drift, svarer kompensationsbeløbet dog til forskellen mellem de omkostninger, der skal belastes den af forpligtelsen til

offentlig tjeneste berørte del af virksomhedens drift, og de tilsvarende indtægter.

2. Ved beregningen af byrder og indtægter i henhold til stk. 1 skal der tages hensyn til, hvilke virkninger ophævelsen af forpligtelsen ville få for virksomhedens samlede drift.

Artikel 11

1. Størrelsen af kompensationen i henhold til artikel 6 og i henhold til artikel 9, stk. 1, svarer i tilfælde af en tariffpligt til forskellen mellem følgende to størrelser:

a) Den første størrelse svarer til forskellen mellem produktet af antallet af forventede befordringsenheder og

– enten den gunstigste tarif, som transportbrugerne kunne gøre krav på, hvis forpligtelsen ikke havde bestået,

– eller i mangel af en sådan tarif det vederlag, som virksomheden ved forretningsmæssig drift og under hensyntagen til omkostningerne ved ydelsen samt til markedssituationen ville have anvendt, og produktet af antallet af faktiske befordringsenheder og den tarif, der er blevet pålagt i det pågældende tidsrum.

b) Den anden størrelse svarer til forskellen mellem de omkostninger, der ville fremkomme enten ved anvendelsen af den gunstigste tarif eller af det vederlag, som virksomheden ville have anvendt ved en forretningsmæssig drift, og de omkostninger, der følger af anvendelsen af den pålagte tarif.

2. Hvis den i henhold til stk. 1 udregnede kompensation på grund af markedssituationen ikke er tilstrækkelig til at dække de samlede omkostninger ved den trafik, som er underkastet tariffpligten, svarer størrelsen af kompensationen i henhold til artikel 9, stk. 1, til forskellen mellem disse omkostninger og indtægterne fra denne trafik. Eventuelle kompensationer, som allerede har fundet sted i medfør af artikel 10, tages i betragtning ved denne beregning.

3. Ved beregningen af byrder og indtægter i henhold til stk. 1 skal der tages hensyn til, hvilke virkninger ophævelsen af forpligtelsen ville få på virksomhedens samlede drift.

Artikel 12

Ved beregningen af de omkostninger, som opstår gennem opretholdelsen af forpligtelserne, tages der hensyn til en hensigtsmæssig drift af virksomheden og levering af transportydelser af en passende kvalitet.

De bogførte faktiske renter kan reduceres med renterne af egenkapitalen.

Artikel 13

1. Beslutningerne i henhold til artiklerne 6 og 9 fastsætter på forhånd størrelsen af kompensationen for et tidsrum af mindst et år. De fastsætter ligeledes de faktorer, der kan medføre en berigtigelse af beløbene.

2. Berigtigelsen af de i stk. 1 nævnte beløb sker årligt efter afslutningen af virksomhedens årsregnskab.

3. De forud fastsatte kompensationsbeløb betales ratevis. De beløb, der skal betales på grundlag af en berigtigelse i henhold til stk. 2, betales umiddelbart efter fastsættelsen af berigtigelsesbeløbene.

AFDELING V

Påleggelse af nye forpligtelser til offentlig tjeneste

Artikel 14

1. Efter denne forordnings ikrafttræden kan medlemsstaterne kun pålægge en transportvirksomhed forpligtelser til offentlig tjeneste, for så vidt som disse er nødvendige for at sikre en tilstrækkelig trafikbetjening, såfremt det ikke drejer sig om de tilfælde, der nævnes i artikel 1, stk. 3.

2. Opstår der for transportvirksomhederne på grund af de således pålagte forpligtelser økonomiske ulemper i henhold til artikel 5, stk. 1 og 2, eller byrder i henhold til artikel 9, fastsætter medlemsstaternes kompetente myndigheder i deres beslutninger om påleggelse af disse forpligtelser en kompensation for de deraf følgende byrder. Bestemmelserne i artikel 10 – 13 skal anvendes.

AFDELING VI

Afslutningsbestemmelser

Artikel 15

De beslutninger, som medlemsstaternes kompetente myndigheder har truffet i medfør af reglerne i denne forordning, skal begrundes og offentliggøres på passende måde.

Artikel 16

Medlemsstaterne giver transportvirksomhederne som sådanne mulighed for med egnede midler at gøre deres interesser gældende for så vidt angår de beslutninger, der er truffet i henhold til denne forordning.

Artikel 17

1. Kommissionen kan af medlemsstaterne forlange alle formålstjenlige oplysninger om anvendelsen af denne forordning. Anser Kommissionen det for nødvendigt, rådfører den sig med de pågældende medlemsstater.

2. Med hensyn til kompensationsydelse, der følger af anvendelsen af denne forordning, skal fremgangsmåden med forudgående underretning i henhold til artikel 93, stk. (3), i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab ikke anvendes.

Medlemsstaterne underretter omgående Kommissionen for hver kategori af forpligtelser om kompensationerne for de byrder, der opstår for transportvirksomhederne ved opretholdelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste i henhold til artikel 2 og ved anvendelsen på personbefordringer af transportvederlag – og vilkår, som er pålagt i en eller flere bestemte sociale gruppers interesse.

Artikel 18

1. Medlemsstaterne udsteder efter at have hørt Kommissionen rettidigt de til gennemførelse af denne forordning, særlig artikel 4, nødvendige administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser.

2. Kommissionen rådfører sig efter anmodning fra en medlemsstat, eller såfremt den skønner det hensigtsmæssigt, med de pågældende medlemsstater om de i stk. 1 omhandlede bestemmelser.

Artikel 19

1. Hvad angår jernbanevirksomhederne finder denne forordning anvendelse på følgende virksomheder med hensyn til deres jernbanetrafik:

- Société Nationale des Chemins de fer belges (SNCB/Nationale Maatschappij der belgische Spoorwegen (NMBS),
- Deutsche Bundesbahn (DB),
- Société Nationale des Chemins de fer français (SNCF),
- Azienda autonoma delle Ferrovie dello Stato (FS),
- Société Nationale des Chemins de fer luxembourgeois (CFL),
- Naamloze Vennootschap Nederlandse Spoorwegen (NS).

2. Hvad angår virksomheder inden for de øvrige transportgrene, gælder denne forordning ikke for virksomheder, som hovedsagelig udfører befordringer af lokal eller regional karakter.

3. Rådet beslutter inden 3 år efter denne forordnings ikrafttræden på grundlag af de i afdeling II i dets beslutning af 13. maj 1965 fastlagte principper og mål, hvilke foranstaltninger der skal træffes med hensyn til de med begrebet offentlig tjeneste forbundne forpligtelser for de transportydelse, som ikke falder ind under denne forordnings anvendelsesområde.

Artikel 20

Denne forordning træder i kraft 1. juli 1969.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg, den 26. juni 1969.

På Rådets vegne

G. THORN

Formand